

Miklya Luzsányi Mónika

Az ecsedi boszorkány

Miklya Luzsányi Mónika

Az ecsedi boszorkány

ATHENAEUM

© Miklya Luzsányi Mónika, 2019

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
1086 Budapest, Dankó u. 4–8.
Telefon: 1-235-5030
www.athenaeum.hu
www.facebook.com/athenaeumkiado

ISBN 978 963 293 810 3

Felelős kiadó: Szabó Tibor Benjámin
Felelős szerkesztő: Besze Barbara
Szerkesztette: Ács Eleonóra
Műszaki vezető: Drótos Szilvia
Borító: Földi Andrea
Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben, 2019-ben
A Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős vezető: Erdős Tamás vezérigazgató
Telefon: 66/887-400

Az ecsedi árvák

Amikor megkapta a boszorkányper végzését Medgyesről, csak nevetett, hiszen a hangok gyerekkorától szölongaták. Volt, amelyik Katának hívta, némelyik Katalinnak, néha még nagyasszonyomnak is, amit nem is igazán értett. Mert minden volt ő akkor, csak nagyasszony nem. Alig múlt tízéves, amikor az anyja halála után Báthori* István országbíró gyámsága alá került Nagyecsedre. Akkor szólították meg a hangok először, és amikor meglátta a szellemalakokat, sem volt több nyurga kamasz lánynál. Épp csak bimbózott a melle, fájt, ahogy a fejér vászon alsóruha hozzáért. Patyolataltsót kért hát a nagynénjétől, aki összehúzott szemöldökkel nézett vissza rá:

– Minek az neked, te lány?

Elpirult, ahogy felelt:

– Dörzsöli a mellyemet a kanavász.

Imreffyné még összébb vonta a szemöldökét, a tekintetét úgy járatta végig a gyereklányon, mint ahogy a lócsiszárok szokták az eladásra szánt állatokon. Épp csak a fogsorát nem nézte meg, hogy megtudja, egészséges-e. Elégedett lehetett, mert még cuppantott is egyet telt ajkával, mielőtt Katának szegezte a kérdést.

* A *-gal jelzett szövegek magyarázata és forrása a kötet végén található.

– Osztán a bajod megvan-e már?

A lány arca még vörösebb lett, és nemet intett a fejével. A fiatalasszony elégedetlenül rázta meg aranyfürtös fejét.

– No, majd szólj, ha elér a baj. Akkor kapsz patyolatalsót. Meg mást is. Addig nem.

Többet aztán nem beszélt vele erről, és másról se nagyon. De ezt már megszokta. Az árvák közül, akik Báthori István ecsedi birtokán éltek, Gábriska volt a kedvenc, a lányokkal nemigen törődtek. A kislányokat pátította mindenki. Már hogyne pátította volna, amikor nyílt titok volt, hogy ő lesz a vén Báthori örököse, s ha jól viseli magát, tán még Erdély fejedelme is. Gábriska pedig úgy viselte magát, mintha már igazi hadúr lenne. Féltelen volt és hirtelen haragú, ha valaki megbántotta, azon bosszút állt, de aztán nemes kegygyel megbocsátott a vétkezőknek, és keveseket engedett közel magához. Imreffynét muszáj volt, őt meg a férjét nevezte ki a vén országbíró a gyámgyermekéi nevelőjének. De Gábriska nehezen engedelmeskedett, hiába akarta betörni Imreffy János, hiába próbálta kényeztetni Imreffyné. Gábris vitéz makacs volt és hirtelen haragú. De hamar meg is békélt, egyedül a hűgára haragudott mindörökké, meg a Jóistenre. Annuskát sokszor úgy kellett kimenteni a szobából, ha ott talált játszódni Gábriska mellett, mert a fiúban olyan indulat tombolt, hogy félték, kárt tesz a kislányban.

– Miért haragszol rá ennyire? – kérdezte egyszer Imreffyné. – Mit vétett ellened ez a csepp?

– Megölte az anyámat! – válaszolta villámló szemekkel a gyerek, amire Imreffyné nem tudott mit mondani, mert Bebek Zsuzsanna valóban Annuska születése után adta vissza lelkét a Teremtőjének.

Nem csoda hát, hogy Gábriska ki nem állhatta Imreffynét, aki mindig csak Annuskát pesztrálta, meg Imreffyt sem, aki

egyre csak őt egzecírozta. Mert alig került Ecsedre, már tanítót fogadtak mellé, meg kellett tanulnia írni, olvasni, latinul, németül, sőt, még törökül is. A kardforgatást, az íjászatot, a lovaglást viszont igen szerette. Kivált a birkózást, amikor test test ellen küzdött. A párharcokért meg egyenesen rajongott. Mindegy, hogy kard, íjászat vagy éppen karikajáték, amivel a lándzsavívást próbálták a gyerekek, Gábriska lelkesedett mindenért, ami párharc. Főleg, ha Imreffyék vele egykorú fiával kellett kiállnia. Bár egy évben születtek, Gábriska mégis jó fejjel magasabb volt nála, és a hadi fegyvereket is ügyesebben forgatta, lófuttatásban is jobban jeleskedett. Szegény Imreffy Miska nemegyszer találta magát a porban Báthory Gábriska lába előtt, és könyörgött neki kegyelemért, amit azután egy finom kézmozdulattal adott meg neki a fiú. Az öreg Báthori kedvtelve nézte unokaöccse jó harci kedvét, napról napra növekvő erejét, ügyességét.

„Jó örököse lesz ez a gyerek a Báthory névnek” – gondolta az öreg országbíró elégedetten. De el is komorodott egy pillanatra. Mert bizony sok mindent megkapott ő a Jóisten-től, de gyermeket nem. Ezért is fogadta magához a Báthori család árván maradt gyermekeit. Ők öröklik majd a hatalmas Báthori-birtokot, az Ecsedi-láptól az erdélyi hegyekig minden az övék lesz, elsőképpen Gábriskáé. Kell hát a nemesség meg a kiállítás a kis Báthorynak, hiszen fél országot fog kormányozni, ha nem egy egészet.

„Egy baj van csak ezzel a gyerekkel. Túl őszinte, túl egyenes” – morfondírozott tovább az öreg Báthori. A fiú éppen kezét nyújtott Miskának, lovagiasan felsegítette a földről, majd százfogú mosollyal lapogatta jól hátba, ahogyan azt a felnőtt férfiak is teszik. Látszott, élvezte a játékot, és alig várja az új lehetőséget, hogy ismét kiállhasson az Imreffy gyerek ellen. És persze ismét legyőzze, és ezzel porig alázza. Közben

észre sem vette, a másikban hogyan halmozódik fel az indulat. A vén országbíró biztos volt benne, hogy ha egyszer Gábriska kapna egy erős oldalgát vagy gáncsot Imreffyék fiától, kikerekedett szemmel csodálkozna, miért bántja őt a legjobb pajtása, akivel annyit játszódtak együtt.

„No de gyerek még, lesz ideje belevénülni a bölcsességbe. Lesz még ideje kitanulni, milyen kutya ez a világ, milyen ebek benne az emberek, elsőleg a nobilitás” – állapodtak meg Nagyecséd urának gondolatai, és nem sejtette, hogy Báthory Gábornak nemhogy megvénni, de még férfitvá érni sem marad sok ideje.

Gábris a lovaglásnak, lófuttatásnak is mestere lett hamarosan. A legszilajabb lovakat is megülte, pedig a testi ereje alig volt meg hozzá még akkor. De a lovakhoz Kata értett igazán. Beszélte a nyelvüket, úgy igazából: szavakat sugdosott a fülükbe, és a szilaj állatok megkezesedtek a hangjától.

– Ne erővel akard betörni őket – próbálta okítani Gábrist –, hanem a szeretetteddel. Kösd őket magadhoz, hogy ne tudjanak mást tenni, mint amit parancsolsz.

Gábriska jó tanítványnak bizonyult, az erős harci paripák, a büszke csatamének úgy engedelmeskedtek neki, mintha gazdája lenne valamennyinek. Kata később sokat gondolkodott rajta, hogy jó volt-e ez a nagy szeretetre tanítás. Nem lett volna-e más sorsa Báthory Gábornak, ha akkor nem Kátára, hanem a lovászmesterre hallgat?

– Elég csak egyszer-kétszer jó véresre verni őket, és betörnek – adta Gábris kezébe a lovaglóostort meg a pálcát Vászoly, Báthori István lovásza. – Meg kell tanulniuk, ki parancsol. Csak az orrukra vigyázz, az érzékeny pontjuk. Ha azt megsebesíted, megvadulnak.

Gábris összehúzott szemöldökkel nézett Vászolyra, és messzire hajította az ostort.

– Meglesz még ennek a böjtje – rázta elégedetlenül a fejét a lovász. De ők csak nevettek rajta, mert a lovak betöréséhez nem kellett nekik ostor. A főrendi urakat is így akarta magához édesgetni Gábris. Alma helyett birtokkal, mézes körte helyett ranggal. És ládd, mi lett a vége... Bár az is igaz, hogy az érzékeny pontjaikra sem ügyelt. És nem tanulta meg kezelni a pálcát és az ostort. Nem is akarta soha kitanulni. Ha gyerekként elsajátítja, hogy kell a fenyítéssel bánni, akkor tán fejedelemlékiént is keményen bánik az alávetett uraságokkal. És akkor talán jobban meg is becsülték volna mint uralkodót.

A kérdések ott motoszkáltak Kata fejében, de nem tudott válaszolni rájuk. Csak a kétség mardosta, a félelem és az önvád, hogy ő volt Báthory Gábor vesztének okozója, már kora gyermekségüktől fogva. Mert Gábriska a világon Katát szerette a legjobban. Tanulni se ment addig az oktatójához, amíg Katát maga mellett nem tudta.

– Jobban vág ennek a lánynak az esze, mint a tied. A dialektikát és aritmetikát meg kiválóan érti – feddte meg fejedelmi nebulóját Czeglédi János, a Wittenbergát, Heidelbergát, Páduát megjárt magiszter.

Gábriska csak nevetett.

– Nem kell nekem számtan ahhoz, hogy fejedelem legyek.

– De okosan gondolkodni sem árt! – borzolta meg a fiú dús, gesztenyeszín haját Kata. – Nem baj, ha tudod, mit miért teszel.

Gábriska csak megvonta a vállát:

– Egy fejedelemnek mindent szabad.

– Nem addig a'! – kiáltott fel Czeglédi János, és azonnal sorolni kezdte a fejedelmi erényeket és a sarkalatos igazságokat, hogy a hit, remény, szeretet, meg az igazságosság, mértékletesség...

Gábriska csak húzta a száját, és azt számlálta, hány szű fűrt már lyukat az udvarház gerendázatába, hiszen fejből tudta valamennyi királyi bölcsességet. A magiszter felhúzta a szemöldökét, s hogy Gábriska fejébe vésse a fejedelmi ére-nyeket, kirótta rá a büntetést: másnapra fejből kell citálnia Zsigmond király intő levelét az ifjú II. Lajoshoz. A fiú majd sírva fakadt, hiszen az öreg Ordas madarászást ígért neki a lábpan. Halászsas fészkére lelt, most keltek ki a fiókák, azokat lesték volna meg.

– Én ezt bizony meg nem tanulom! – puffogott Katának.

– Inkább állod János uram pálcáját holnap? Én meg pát-tyolhatom a szebbik feledet három napig, meg hallgathatom a rívásodat, hogy nem tudsz lóra ülni!

A gyerek duzzogott, de Kata eléje tolta a lapot:

– Nézzed te. Nem ér ez annyit. Alig negyed árkus. Harang-szóra megtanuljuk, s már mehetünk is a lábpa, csak mond-jad utánam: „*Mivel minden hatalmunk, egész sorsunk Isten kezében van...*”

Gábriska duzzogva bár, de rendre ismételte Kata után, s másnap, mint a vízfolyás, úgy citálta Zsigmond intő szavait János magiszter uramnak.

– A király „*gyakran és ájtatosan esedezzek irgalmáért, a templomban úgy, mint otthonában.*

Mikor a tanácsban van és beszél, csak azt mondja és any-nyit, amennyi kell és szükséges.

Ne lássék fejedelmi bábnak, hanem igazi uralkodónak.

Vadászkutyáit ne a szobájában tartsa, mert ezek nem ki-rályi termékbe valók.

Kerülje tőle telhetőn a vendéglátásokat és dobzódásokat. Inkább illenek ezek pernahajderekekhez, mint királyhoz.

Ne kerülje a derék férfiak társaságát. A velük való összejöv-etel tisztos és üdvös.

Ha ad, nézze meg, kinek, azt is mértékkal.

Mindenekelőtt azonban a haszontalan léhák társaságát kerülje Felséged, legyenek azok ifjak vagy felnőttek, mert ezek nem tudnak és nem is szoktak másról beszélni, mint az ivásról, dorbézolásról és más hasonlókról.”*

Az utolsó mondatnál a két gyerek cinkosan összevigyorgott. Mert Kata sokat mesélt az ifjú Lajos király udvaráról. Számtalanszor járt már ott, hogy álomban vagy valóságban, maga sem tudta, de jól ismerte a budai várpalota minden kövét, a város minden sikátorát. És bizony nemegyszer szemtanúja volt a kamasz király vaskos tréfáinak. Látta, amikor élő egeret étetett Forgács Vitussal, az első étékkóstolójával, vagy amikor a dolgosokkal felnyalatta kopói hányadékát. Mert a kutyák valóban ott ültek Lajos király asztalánál, meg a majma, Murmuc is. Kata látta azt is, hogy az udvari cselédnépnek úgy kellett hajbókolnia a majmocska előtt, mintha királyi felség lenne valósággal.

– Ha nem dobzódik annyit az urakkal Lajos királyunk, tán nem vész el az ország Mohácsnál – summázta Czeglédi János.

Kata szólni akart, hogy az azért nem egészen úgy van, de aztán hallgatott. Mert mit mondhatott volna? Hogy szeretett bolondozni a király? Hogyne szeretett volna, hisz jószerivel még gyerek volt. És melyik gyerekifjú ne részegedne meg a hatalomtól? Vagy mondta volna, hogy ismeri ő jól a bárói ligákat, és saját szemével látta Lajos halálát a mohácsi csatamezőn? Hogy hallotta Tomori István parancsát, amikor elrendelte a testőröket a király mellől, épp akkor, amikor támadásba lendült a török? Mondja el, hogy látta az ifjú király felszabdalt holttestét, amelynek sebeit nem ejthette török fegyver? Kíáltsa bele a tudós magiszter arcába, hogy Lajos királyt nem a török ölte meg, hanem saját bárói és nemesei vetettek neki tört? Hogy a báróligák veszni hagyták az orszá-

got, hogy a megmaradt területeken kiskirályok maradhasanak? Hasztalan mondaná, úgyszem hinnének neki. Hiába ő az egykori testőrkapitány, Török Bálint dédunokája. Hiszen igazság szerint Kata maga sem tudta, hogy valóság vagy álom, amit időnként átélt. Hallgatott inkább, és nem beszélt a látásairól, egyedül csak Gábriskának. Neki is leginkább akkor, ha felriadt éjszaka.

– Vigasztalj meg, néném, mert hántásomra tört a gonosz – kérte ilyenkor a fiú szipogva.

És Kata megvigasztalta. Sokszor egész éjszaka simogatta a Gábriska vastag, gesztenyeszín haját, álomba ringatta, dúdolgatott neki hajnalig. Az árnyak már akkor körülállták az ágyukat, rigmusokat mondtak, duruzsoltak, s Kata belesuttogta őket az alvó fiú fülébe.

Kék szem, zöld szem.

Sárga szem, barna szem.

Kutyaszem, macskaszem.

Szem megnézte, szív megszerette, tekintet megígézte.

*Mikor a Boldogságos Szűz Mária a fekete földön járt,
eléje állta hetvenhétféle pokolbeli ígézet.*

Kérdé: hová mész, te hetvenhétféle pokolbeli ígézet?

*Én elmenek Gábriskának szőre-csontja hasogatására,
vére kiszipására.*

Nem mégy te sehova, pokoli ígézet.

Mert megkötlek vaskötéllel,

Leláncollak ígérettel, letiporlak szép szememmel.

Kötést kötéssel, ígézést, ígézéssel.

Gábris vitéz, mai naptól,

ha te tőlem eltávoznál,

ne légyen hol nyugovásod,

menj el a kösziklákba,

*rejtőzz el a hegyoldalba,
hol a fekete kutyák nem ugatnak,
fekete kakasok nem szólnak,
fekete lovak nem nyerittnek,
kovászos kenyérral nem élnek!
Menj el a világ fekete végire,
s onnan fuss haza hozzám,
inadszakadva.*

Kata nem tudta, honnan jönnek a szavak, a hangok, a rigmusok, csak ringatta a fiút, és vele együtt magát is valami öntudatlan mély ölelésbe. Ez általában megnyugtatta Gábriskát, de ha a kopókról álmodott, akkor a rigmus és az ölelés nem volt elég. Az álom ugyanúgy kezdődött mindig: a fiú rohan egy völgy szorosban, felette fekete fenyők, fekete ég, nyomában a csaholás. A kopók egyre közelebb érnek, sokan vannak, százan, talán ezren is, és a gyerek tudja, hogy ha elesik, rárontanak, és darabokra tépik azonnal. A csaholás egyre erősödött, a kopók már a lábikrájába martak, de ő csak futott, menekült, amíg el nem bukott egy kiálló gyökérben. A zuhanás pillanatában ébredt fel mindig, saját kiáltására riadt. A torka száraz volt, a nyelve, mint a szpongya, a hangja idegen, szinte nem is emberi, hörgő állathang.

– Kata... Kata!!! Ébressz fel!

És Kata ott termett azonnal, és addig rázta, amíg fel nem ébredt. Gábriska inge átázott ilyenkor az izzadságtól, mint ha valóban nagy távolságot futott volna le, mégis vacogott. Vizes volt a dunyhája, a vánkosa is, így Kata kézen fogta, és átvezette a saját ágyába. Lehúzta róla az átizzadt ágyi ruhát, duruzsolt neki, cirógatta a haját, a hátát, végigsimogatta a testét, a vállát, a hátát, a mellkasát. Keze végigfutott a fiú hasán, végig a combjain, az ágyékán hosszan elidőzött, mert

ezt szerette legjobban Gábriska. Így hamar lecsendesedett, elaludt mélyen. Kata pedig őrizte az álmát, mintha csak az anyja lenne.

A két árva úgy kapaszkodott egymásba, mint a fuldokló, hiszen a közös árvaságnál alig van a világon erősebb kötelék. Gábriska persze féltékeny volt mindenkire, aki csak az unokanővére közelébe került. Kata élesen emlékezett rá, amikor Herédy Jakab jött vizitációba, és a vacsora után jól megforgatta őt a táncban, milyen dühvel esett az ifjú grófnak a fiú. Igazság szerint neki bent sem kellett volna lennie a fogadóteremben, mert a gyermekeknek a konyhában terítettek, de a gyámjuk, az öreg Báthori odaültette a főasztalhoz Gábriskát is mint leendő örökösét. Ott feszengett Kata is, Imreffyné felvigyázása alatt, hiszen tizenhárom múlt, már eladósorba került. Megforgatta hát Herédy Jakab emberesen. Gábriska egy darabig tűrte, aztán felpattant ültő helyéből, keresztülugrott az asztalon, és nekiesett a grófnak. Két öklével verte a hátát, ha kardja van, tán még le is szúrja, Herédy Jakab meg belenevetett Kata arcába.

– Tán szerelmes beléd ez a kis bolha? – kérdezte.

– Bolha vagy te, kurva fia! – kiabálta Gábris, és beleharapott Herédy karjába. A gróf meglepődött egy pillanatra, de aztán úgy pöccintette le magáról a gyereket, mintha az bolha lenne valósággal.

Gábriska tajtékszott, ment volna neki Herédynek újra, de Imreffy uram csak intett egyet, és az egyik hajdú már fel is nyalábolta a fiút, és vitte kifelé. Hiába ütött-vágott, hiába üvöltött a gyerek, senki sem figyelt rá. Röhögött mindenki, csak Kata hallotta meg a hangját az éktelen kacagásban:

– Úgyis az én feleségem leszel! Úgyis az enyém!

Gábriska persze Katához futott akkor is, ha valami baj érte, főleg, ha a nevelőit bosszantotta fel valamivel. Mert

Imreffyné kedves volt vele, szinte mézes-mázos, de a férjének gyakran eljárt a keze, és nemegyszer a lovaglopálca vagy az ostor is, ha a markában volt, amikor ráhúzott a gyerekre. Futni viszont nem futott olyan gyorsan, így Gábriska hamar megtanulta, hogy ha felingerli Imreffyt, a legegyszerűbb, ha menekülőre veszi a dolgot, a vénember úgysem éri utol. Ha tehetette, az öreg Ordashoz szaladt a csűrbe vagy a híd alá, esetleg Katához a varrósobába. Egyszer még a szoknyája alá is bebújt, úgy megrémült Imreffy végtelen haragjától, s ott gubbasztott a három rét tafotarokolya alatt, Kata lábánál.

Imreffy fújtatva tépte fel az ajtót, Kata pedig a térdére vont a varróasztalkát borító karmazsinszínű kárpitot. Kata a combján érezte a fiú leheletét, aki zihált a futástól és az izgalomtól.

– Hol van az a pokolfajzat?! – üvöltötte Imreffy.

Kata ártatlanul nézett rá.

– Kelemen deákat keresi? Tán nagyuramnál lehet, vagy az írószobában... – válaszolta szemrebbenés nélkül.

– Vigye el az ördög azt a nyüves deákat! Tett már az is épp elég rossz fát a tűzre, de én most azt a kis piócat keresem, azt az enyves kezű kis tolvajt...

– De kicsodát, Imreffy uram? – ártatlankodott Kata.

– A drágalátos unokaöcsédet, aki nem átallotta elkötni az én sárga csikómat, a Bársonyt!

Kata kerek szemeket meresztett, és szentül állította, hogy ő ugyan Gábriskát nem látta még aznap. Ahogy aztán Imreffy uram kihátrált a szobából nagy dülva-fúlva, Gábriska kimászott a szoknyája alól, Kata meg úgy nevetett, majd leesett a karszékről, amin ült. Aztán persze meglovagolták a Bársonyt is, elugrattak vele egészen a Sárrévig meg vissza.

Gábriska még félni is Katával szeretett igazán. Mert a téli estéken hamar sötétedett, és hiába a tengernyi Báthori-va-

gyon, az árvák szobájába nem jutott gyertya, de még mécses sem, vagy legalábbis nem gyújtott világot Imreffyné asszony.

– Világol nektek a kandalló, láttok eleget – válaszolta, ha Gábriska mécses követelt. Kata nem vitázott vele, odahúzta a kandalló elé a vadbőröket, betakargatta Gábriskát, és addig mesélt neki, amíg a gyerek el nem aludt. A meséléssel sohasem volt gondja. A kandalló lebbenő fényében megelevenedtek az árnyak, közel jöttek, szinte megérintették őket, és történeteket suttoztak Kata fülébe. Furcsa történetek voltak ezek, régiek, vérszagúak, szerelemtől terhesek. Gábriska persze leginkább azokat a meséket szerette, amelyekben hadakoznak, verik a törököt, vagy üldözik az árulót. De a kedvence mégis a vérmedve volt.

– Vérmedve? – kerekedett el a kisfiú szeme, amikor Kata először mesélte el a történetet. – Miért vérmedve?

– Mert embert eszik.

– A medve nem eszik embert – jelentette ki tudálékosan a gyerek, de aztán elbizonytalanodott –, vagy csak nagyon ritkán.

– De ez eszik – erősködött Kata, mert a hangok mérgesen visítotak a fejében, amiért a kisfiú kétségbe vonja az igazságukat. – Mert ez nem akármilyen medve ám. Akkora, mint három batár egymás hegyiben, vörös a szőre, és koronát visel.

Gábriska elkerekedett szemmel kérdezte:

– Olyan, mint ami a címeretekben van?

A lány bólintott, és a hangok végre elcsendesedtek a fejében.

– Igen, pont olyan.

– Akkor... Enyingi Török Bálint egy vérmedvét viselt a pajzsán, amikor a törökkel hadakozott? – pattant fel a gyerek lelkesen, de aztán kicsit félve húzódott vissza a vadbőrök

biztonságos melegébe. – De vérmedve miért eszik embert? Mert szörnyeteg? Vagy démon? Meg van igézve?

– De meg ám! – kurjantotta Kata, mire Gábriska még jobban elbújt a takarók között, de a szeme csillogott az izgalomtól. – És mert láncon tartják, és emberhússal etetik.

– Kinek a húsával? – kérdezte fogvacogva a gyerek.

– Mindegy az, kiével – legyintett Kata –, szökött jobbjával, rablóbanditáéval vagy török rabéval. Az a lényeg, hogy ha a medve megkóstolja az emberhúst, már nem is akar mást enni, csak azt. De ritkán adnak neki, jól kiéheztetik, és amikor megverik, akkor annak a ruháját dobják elibe, akit meg akarnak öletni vele. Mert ezután elég ezt a medvét jó helyre vinni, s ott szabadon engedni, szagot kap, és addig megy, míg szét nem marcangolja azt, akivel megbájolták...

A vérmedve

A kopók szűkülve faroltak vissza a lovak lábához, amikor a medve kitört a bozótosból. Hatalmas állat volt, ha felágaskodott, két ember magas. Vörös bundáján szikrát vetett a nap, a homlokán arany színű volt a szőr, mintha koronát viselne. A vadászlegények felvonták a számszeríjakat, egyszerre vagy egy tucat vashegyű nyílvesző találta el az állatot. A vérmedve felüvöltött, de meg sem tántorodott. Habzó szájjal vetette magát Brandenburgi György után. Az őrgróf lova ijedtében megugrott, Brandenburgi elveszítette egyensúlyát, és a földre zuhant. A vérmedve azonnal mozdult, hogy lecsapjon rá. Az őrgróf nem látott mást, csak egy vörös villanást, aztán az elzuhanó test puffanását érezte maga mellett.

A fiú lihegve állt az állat teteme fölött, egyik kezében a véres kard, a másikban a vérmedve levágott, vörös feje. Ruhája is vöröslött a vértől, de amikor felemelte a fejét, nevetve kiáltott a hóban bukdácsoló udvaroncok és vadászlegények után, akik a medve első morranására kerekét oldottak.

– Hova szaladtok, gyávák? Nincs ebben már szusz, egy unciányi sem! – lengette meg a levágott medvefejet úgy, hogy körülötte széles sugárban fröccsent a vér.

De hiába, a vadászlegények meg sem álltak a szánokig, amikkel Buda várából furikáztak le a Duna jegén a csepei királyi vadasparkig.

Brandenburgi György is a menekülők után nézett, és elégedetlenül rázta a fejét. Mert elsőnek persze a király futott meg, tán meg sem állt a Zsigmond-palotáig, hogy valami szépasszony dús keble között pihegje ki az ijedségét. A keblekkel semmi baja sem volt az őrgórnak. Mert hát mire teremtette volna a Jóisten azokat a szép mellyeket, ha nem arra, hogy a férfinép eljátszódjon velük? Tudta azt mindenki Budán, meg a királyi vár falain túl is, hogy Brandenburgi György kegyes nagyúr, aki kegyességét gyakorta kimutatja kérelmezői felé, főként, ha szép arccal és nagy csecessel áldotta meg őket a teremtő. Tudni vélték Budán, hogy a szuplikáns dámák nemigen távoznak ugyanazon mód Brandenburgi György Mindenszentek úti palotájából, mint ahogyan bementek. Az is nyílt titok volt, hogy az öreg király – akit jobbára csak Dobzse Lászlónak nevezett a köznép – nemigen hagyott mást a fiára, mint adósságot. Bár tűzifára sem futotta mindig a király hálószobájában, jó nevelője, Brandenburgi György minden estére kerített II. Lajos ágyába egy-egy szép testű leányt, ki felmelegítse az alig tizenhat éves királyt.

Nem a női mellekkel volt baja tehát Brandenburginak, hanem a futással. Mert az udvari népek megfuthatnak, akár a vadászlegények is, de a király ne fusson meg soha! Még egy vérmedve elől sem! Persze itt, a csepei királyi vadasparkban nemigen láthatott a király nagyobb vadat a szarvasnál, sem medvével, sem farkassal nem találkozott, tán még hiúzzal sem.

„Medvehajtásra kell vinni Lajost – gondolta Brandenburgi –, el kell vinni Hunyadba, hogy meglássa, milyen az igaz vadon.”

Az úrficska, aki megmentette az életét, még mindig ott állt mellette, egyik kezében a véres kard, a másikban a medvefő. Majd hirtelen észbe kapott, és kezét nyújtott a földről nagy nehezen feltápászkodó őrgrófnak, hogy felsegítse.

– No, fiam, ezt jól elintézted – veregette meg a vállát a király nevelője. – De úgy tűnik, az egész királyi udvarban te voltál az egyetlen, akinek nem szállt az inába a bátorsága.

– Jól megtanultam én a hadakozást a déli végeken, apámuram mellett – vágta rá a fiú. – Nem félünk mi a töröktől sem, akkor egy medvétől hogyan futhatnék meg?

Brandenburgi szemügyre vette. Ifjú legény még, tán ha tizenhat, de szép szál vitéz lesz belőle, az már most is látszik. Magasabb volt még nála is, pedig az őrgróft sem teremtette kicsinek a Jóisten. De amíg ő szélteben is elég terjedelmes volt, addig ez a fiú nemcsak magas, hanem sudár is. Arca szépen ívelt, haja hollófekete, a szeme mandulavágású, és olyan tüzes a tekintete, hogy majd felgyújtja az erdőt.

„No meg az asszonyszíveket is, hamarost” – mosolyodott el magában az őrgróf, mert ő már csak tudta, az udvari asszonynép milyen könnyen kapható.

– Ki fia vagy? Ki tanított meg ilyen vitézül forgatni a kardot?

– Enyingi Török Imre fia vagyok, Török Bálint.

– Nocsak – húzta össze busa szemöldökét az őrgróf, de magában elmosolyodott, hogy akkor csak jól ítélte

meg ezt a kölyökembert első ránézésből is. Török Bálint híre már eljutott hozzá. Egy holdtölte nem sok, annyit sem időzött még Buda várában, de nem egy leányszívet tört már össze, s nem egy apát és férjet haragított magára ez a suhanc.

– Nocsak, te lennél... – morrantott a fiú felé –, pedig még a bajsod is alig pelyhedzik.

A fiú láthatóan zavarba jött, arcához kapta a kezét, oda, ahol a férfias szőrzetnek virítania kellett volna. De gyorsan visszavágott.

– Nagyuram szakállával ugyan nem versenghetek, de egy medvebocccsal azért elbírok, még ha meg is futtatta II. Lajos udvari népét – lengette meg ismét a medvefejet nevetve.

Brandenburgi György elismerően veregette meg Bálint vállát.

– Látom, jó kézbe került a fejevári bánág. Apád ügyében meg... részvétem. Jó katona volt, s katonához méltón halt meg.

A fiú arca elkomorult, látszott, hogy valami nagyon nyomja a bögyét. Az örgróf is tudta, mit akar felhozni. Hogyne tudta volna, hiszen Török Imre évek óta nem kapott aranyat a királyi kincstárból. A saját pénzéből tartotta el a déli végek katonáit a fejevári bán, a maga aranyából erősítette meg a falakat. Mert hiába nem küld pénzt a király, a katonáknak, a lovaknak enniük kell, a fegyvereket harcra készen kell tartani, mert készül a török, nagyon készül ott a déli végeken.

„Tartozik a király vagy hetvenezer jó arannyal ennek a kölknek. Abból meg lehetne venni Brassót, Kolozsvárt, de még tán Váradot is odaadnák ráadásnak” –

gondolkodott Brandenburi, és tudta, hiába házalnak Török Bálint gyámjai, Sulyok Imre meg Sulyok Balázs ezzel a gyerekkel együtt a királyi várban, nem fogják tudni kiverni Lajosból, amivel Török Imrének tartozik a déli végek megerősítése végett. – „Üres a kincstár. Semmiből nem lehet fizetni. Üres zsebbel megy majd haza a kölök is Fejérvárba. No de ne sírjon! Ott maradt neki örökségül a fél Délvidék meg egész Somogy.”

Hogy ki ne bukjon a fiúból a keserűség, az örgróf gyorsan témát váltott.

– Húshagyókor farsangolunk az udvarban, hogy a böjtben legyen a királyunknak elég ereje. Bár mondom én neki mindig, fene essék a böjtbe, kényelmesebb ez az új hit, barátabb. Zabálhatod a húst böjtben is, nem kell térdepelned a papok előtt, meg fülbe gyónnod a bűneidet – röhögött fel Brandenburi, és a fiú vállára csapott. – De ahogy hallom, erre neked is nagy szükséged legyen, hiszen a papok elkárhoznak már csak attól is, ha végighallgatják, hogy mi mindenben mesterkedsz te az asszony nép szoknyája alatt. Most már emlékszem: látalak egyszer kifordulni Pemfflinger Márk kapuja alól, akkor is igencsak fel voltál hevülve.

Bálint megint elpirult. Pemfflinger Márk Mindszent utcai kis reneszánsz palotája valóban szomszédos volt Brandenburi György robusztus, várszerű házával, amelynek kapuját a kiterjesztett szárnyú örgrófi sasok védelmezték, vörös márványba vésve. Brandenburi házában elért egy kisebb hadi nép, és szüksége is volt rá a német nagyúrnak, mert bizony sok ellensége akadt a magyar nemesek között. Nemigen kedvelték a nagy hatalmú örgrófit, aki szegény vendég gyerekként érkezett egykor Brandenburgból, és most az ország legha-

talmasabb ura lett. Kezében tartja a királyt, ő szervezi a multságait, s mivel üres a kincstár, ő hitelez neki. Palotája a vár főutcáján erősködött, a német fertályon, ahol nemcsak a német arisztokrácia, hanem a jómódú polgárok, orvosok is házzal bírtak.

Bálint sokszor megfordult Pemfflinger Márk szász örgróf palotájában, de fogalma sem volt, mikor láthatta Brandenburi, mert nemegyszer távozott onnan felhevülten. Őt nem az új hit vagy az asztali beszélgetések hevítették, amiért olyan sokan látogatták Pemfflinger Márk házát. Kacérkodott ő is Luther tanaival, esténként ott ült a szász örgróf asztalánál, hallgatta a német magiszterek tanítását a Bibliáról meg a bűnbocsánatról. De hát amit Grynerius mester, a budai iskola magisztere mondott az új hitről, annak a felét sem értette. Tán megértette volna, ha figyel, de jobban érdekelte az örgróf lánya, Pemfflinger Kata, aki szintén ott ült az apja asztalánál. Aztán olyan okosakat kérdezett, hogy Bálint csak tátotta a száját.

– Tán még olvasni is tudsz? – kérdezte egyszer tőle évődve, de a leány komolyra vette a dolgot.

– Hogyne tudnék! Még írni is! Jóatyám tanított a betűvetésre személyesen.

Szép volt Pemfflinger Kata, meg okos is. És éppen ez volt a baj. Mert hiába sündörgött körülötte Török Bálint, hiába tette neki szépet. A lány olyan éles nyelvvel válaszolt vissza, mintha damaszkuszi pengét rejtegetne a csókos ajkai mögött.

Katánál hiába zörgetett hát. Mi mást tehetett? Olyan kapukat keresett, ahol beengedték. Megvacsoráltak Pemfflinger Márk házában, azután jó komájával, Nádasdy Tamással, akivel együtt töltötték a gyermekségü-

ket is, nyakukba vették Buda városát, és bizony csak a hajnali kakasszó verte ki őket valamelyik szépasszony házából. Vagy legalábbis Török Bálintot. Mert Tamás gyakorta maradt a kocsmáasztalánál inkább, és beszélgetett tovább Dévából való Bíró Mátyás urammal, aki a franciskánusok barna csuháját hordta, és szemezett a német új hittel is, de az asszonynéppel nemigen. Így hiába kérte Török Bálint, nem vett részt az éjszakai hajtásokon.

– No, ha nem jössz, majd feloldozol reggel a bűneim alól – nevetett Bálint. De reggelre kelve úgy megsokasodtak a bűnei, hogy nem szívesen gyónna volna még egy idegen papnak sem, nemhogy hites jó barátjának.

Elpirult hát mélyen, amikor Brandenburgi az éjszakai hőstetteire utalt, beleizzadt, ha arra gondolt, hogy tán azt is tudják az udvarban, hányféle aranyos hüvelyben járt már az ő kardja éjszakánként, hogyan forgatja lándzsáját a hölgyek tetszésére.

„No, csak kölok ez még” – vigyorodott el Brandenburgi, amikor észrevette Török Bálint pirulását.

– Akkor húshagyóra elvárunk a király asztalához – szólalt meg hangosan végül –, előtte meg nálam legyen jelenéted. Tizenyolc maskarással megyek, te leszel az egyik. De aztán beöltözz nekem rendesen!

– Be én! – nevetett Bálint.

– Oszd minek öltözől?

– Mi más lehetnék, mint Mars? – mutatott végig vértől mocsos ruháján.

Brandenburgi felröhögött.

– Rája tartasz, mi? Nem adod alább a hadak istenénél? – kérdezte, és látszott rajta, hogy tetszik neki ez a

rátarti kis bánocska. – De mielőtt megistenülsz, keresd meg a lovam, mert megugrott a medve elől!

Az őrgróf körülnézett, majd füttyentett egyet a kopóinak, de azok nem mozdultak a hívására. A vérmedve tetemén marakodtak, úgy ellepték a halott állatot, hogy az ki sem látszott alóluk.

– Ezek is, nézd! – intett fejével a koncon marakodó kutyák felé. – Olyanok, mint az udvari nép. Amíg két lábbon állsz, és feléjük magasodsz, elég, ha morransz egyet, szertefutnak. De csak azt várják, hogy a fejedet vegyék, már ugranak is rád, és tépnek széjjel kímélet nélkül.

Brandenburgi legyintett, aztán rászólt Bálintra, aki megigézve nézte az acsarkodó ebeket.

– Ne tátsd a szád! Indulj megkeresni a lovamat!

Bálint indult, meg is találta Brandenburgi paripáját hamarost, de végig csak azon gondolkodott, hogy vajon Katát felleli-e a mulatságon? Mert bizony olyan volt neki ez a lány, mint valami mandula, aminek igazán vágyott feltörni a héját, hogy megízlelje a benne elrejtett édes zamatot. És lesz-e rá valaha jobb alkalom, mint a farsangi multság a király udvarában?

Mert lehet, hogy nem a farsang volt a legnagyobb ünnepe a budai várban, de hogy a leghosszabb ideig tartott és a legvadabb duhajkodások ideje volt, az biztos. A nemes urak sokszor már ősztől készültek rá, hozatták a tafotát Velencéből, Franciahonból a patyolatot, Nürnbergából a bársonyt, hogy legyen miben alakoskodni. Hozatta volna a szegény kis király is, ha nem lett volna üres a kincstára. De olyan üres volt az, hogy még egy árva garas sem csörrent meg benne. A hűséges bárók azonban nem hagyták szégyenszemre multság nélkül a királyt! Kisegítették minden farsangkor, minden na-

gyobb ünnepen, időnként még hétköznap is, hogy jusson Lajos asztalára kalács, hogy vont arany dolmányban feszíthessen a lovagi játékokon. Még be sem töltötte a tizennyolcadik évét, már az egész országnak tartozott, nem adott már neki senki sem kölcsön. Elzálogosította hát a bányáit, érclelőhelyeit, földjeit és városait, csak hogy vidáman telhessenek a napok Budavárán.

Nagy ünnep volt hát a farsang Budán, kivált az utolsó napjai, húshagyókeddig. Azon az 1519. évi farsangon Brandenburgi olyan pompával vonult be a királyi palotába, mintha valósággal ő uralkodna, nem Lajos. A Mindszent utcán megszólaltak a csengettyűk, a kürtök, a dobok, amikor alakoskodóival kivonult az örgróf. Az ablakok is kinyíltak, és ahogy Bálint feltekintett, az egyik finoman faragott ablakív mögött mintha Kata alakját látta volna felderengeni. A fiú elmosolyodott magában, mert tudta, hogy a lány őt nézi. Ugyan ki mást is nézhetne? Délceg alakjával kimagasodott a maskarások közül, vörös bársonyköppönyege fekete klárisokkal volt kirakva. Az arannyal vont sisakot a homlokára tolta, hogy ne takarja el az arcát, hogy fekete, göndör haját szabadon lobogtassa a szél. A mosolya is szép volt, használta is gyakorta, de most lova nyergében meg is hajolt szíve hölgye felé. Persze ha minden ablak felé meghajolt volna, amely mögött dobogó leányszívek lesték Török Bálint mozdulatait, tán mást sem tesz, mint hajlong, amíg el nem érik a Friss palotát, ami ugyan nem volt olyan „friss”, mint a neve mutatta, hiszen még Zsigmond király építtette, és Mátyás halála óta nemigen újította fel senki. Megkoptak hát a lépcsők, pergett a vakolat, és sírt a szegénység a falakból II. Lajos

királyi palotájában. De mindezt nem vette észre Török Bálint, mert azon a napon ő volt a hős az udvarban, akinek minden mozdulatára odafigyeltek. Mert gyorsan híre ment a medvekalandnak, és a pletykák is szárnyra kaptak azonnal. A nagy tölgyfa asztalokat Mátyás király lovagtermében állították fel, az étékfogók százával hordták fel rájuk a tálakat. Folyt a jó szerémi bor, és a főurak nyelve is megeredt hamarosan.

– Vérmedve volt, mondom én, vérmedve... – heveskedett az ifjú Perényi Péter, aki még a királynál is fiatalabb volt. Alig töltötte be a tizenhetet, de az apjától már megörökölte a temesi főispánságot, no meg a koronaöri címet.

– Úgy, úgy... meg volt az igazve – bólogatott elnehezülő fejjel Pálóczi Antal, Sárospatak ura.

– Brandenburgit akarta megöletni valaki, biztosan. Mert hát hogyan is kerülhetne egy ilyen ragadozó a csepeli vadaskertbe másként? – bizonygatta Szobi Mihály, Werbőczy István országbíró kipróbált embere.

– Hát a Duna jegén! – vette közbe az egyik német úrfi. Perényiék összehúzott szemmel néztek rá. A tekintetük szikrázott, hiszen a magyar nemesek, Szapolyaiék, Báthoriék köre szemben állt Brandenburgival. Lehet, kardra is mennek azonnal, ha nem lett volna túl sok a bor a fejükben, és el nem nehezíti a lábukat.

– Azon te, nagyokos! – vágott vissza Perényi Péter, ha karddal nem, hát szóval. – Azon bizony eljut a sziget széléig, de onnan tovább nem, mert körbe van az kerítve palánkkal. Éppen azért, hogy az ilyen léhűtők, mint te meg a te jó uraid, meg ne dézsmálják a király vadállományát!

A német úrfi is ugrott volna, de lefogták a társai. Szobi Mihály közelebb hajolt a cimboráihoz, és elfojtott hangon szól, hogy a németek meg ne hallják.

– Bevitték azt a medvét vadaskertbe, de be ám! És megbájolták, hogy tépje szét Brandenburgit!

– Ugyan ki tenne ilyet? – kérdezte Orsika, akit az urak szórakoztatására hívtak meg a király asztalához. Szép leány volt, de nem túl okos, és rajongva nézte az őrgróft. Hatalmas termetét, öblös hangját csodálta a lány, és maga sem tudja, mit nem adott volna, ha egyszer maga alá gyűri az a Némethonból idetévedt medveforma őrgróf.

– Brandenburgival? – röhögött fel Perényi Péter, aki maga is szívesen látta volna kiterítve az őrgróft. – Hát igen sokan! Mert nem elég, hogy befurakodott az udvarba, de még a Hunyadi-birtokokat is megszerezte azzal, hogy befeküdt Frangepán Beatrix ágyába.

– Bizony, szegény Corvin János, hiába volt fattyú, froghat a sírjában, hogy német szablya jár ki-be ott, ahol egykor ő volt honos – röhögött fel Pálóczi Antal vitézlő kapitány. – De azért meg kell adni... Igen sokan megforgatták volna a dárdájukat Corvin János özvegyének derék combja között.

Perényi bólogatott.

– No meg ott vannak a Hunyadi-birtokok. Vajdahunyad tán a legszebb vár Erdélyben, aztán a hunyadi meg a szlavóniai bánóság sem kutya. Sokaknak fáj rá a foguk...

– A papok között is lehetne keresni a medvét igézőt. Mert a német vallást is ez a kurafi hozta be az országba. És még az udvarban is lehetne kutakodni. Azt mondják, újhítű papot akar fogadni Lajosunk mellé. De olyat ám,

akinek felesége van! – köpött egy hegyeset Szobi Mihály. Perényi Péter tán mondani akart rá valamit, de a díszudvar felől hirtelen felcsapott a lárma.

Az átriumos udvar közepén álló vörösmárvány kút tetején Pallasz Athéné szobra magasodott és tekintett el a messzeségbe. De tán jobban is tette, hogy nem nézett nagyon széjjel, mert igencsak elszomorodott volna. Ő még biztonnal látta, hogy Mátyás idején, nagy ünnepekkor bor folyt a kút mind a hat csobogóján, hogy a lovagteremben Olaszhonból hozott táncmesterek tanították a legújabb táncokat, francia hopmesterek okították a rafinált lépéseket. Most meg mulatság gyanánt egy kecskebőrbe bújt fiút kergettek körbe-körbe a márványkút körül, aki jajgatva-nevetve próbált menekülni üldözői elől. De azok nem kegyelmeztek, verték, ahol érték, kurjongattak utána.

- Adjatok neki!
- Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!
- Húzzátok le róla a kecskebőrt!
- Nesze neked, bakkecske!
- Menj a pokolba, az ördög atyádhoz!

Bálint is kifutott a ricsajra a díszudvarra, és bár magas volt, mégis felugrott egy lócára, hogy jobban lásson. Az udvari nép egyre vadabbul szórakozott, a kecskebőrös egyre kevésbé bírta az iramot. De még mindig csak nevetett, pózolt, hogy szórakoztassa a nemes urakat.

„Jól adja – nevetett magában Török Bálint is. – De hát ezért fizetik az udvari bolondot. Hogy ne vessenek rajta.”

Hirtelen valaki gáncsot vetett a kecskebőrösnek, aki felbukott, a földön hempergett. Jelmeze alól kivillant a vont arany tafota.

Bálinttal hirtelen megfordult a világ: „De hisz ez...”

Lajos... Magyarország királya” – hasított belé a felismerés.

Mert tudta ő, hogyne tudta volna, hogy az ifjú Lajos királynak nincs túl nagy tekintélye az országban. A bárói ligák erősen szervezkedtek ellene. De hogy a saját udvarában is ilyen vaskos tréfát űzenek uralkodójukkal az udvari népek... Ezt nem gondolta volna Bálint.

A tréfa egyre durvult. A király próbált felállni, de valaki mindig ellökte, gáncsot vetett neki, hogy a földön hempergett. Végül négykézláb állva könyörgött kegyelemért.

– Jaj, ne bántsatok! Ne bántsatok! Ígérem, nem vétkezem többet!

Az udvari nép azonban nem kegyelmezett.

– Ki hisz neked?

– Hiába ígéretsz!

– A szavadnak olyan a bűze, mint a szellentés!

– Ördögfattyá!

– Kénköves a leheleted!

– Takarodj vissza a pokolba!

– Oda való vagy!

Hirtelen egy testes öregasszony rontott be a díszudvarba. Kezében ezüstfejű bot, azzal ütötte-verte az udvari népet, mint a cséphadaró.

– Takarodjatok ki innen! Másutt játszódjatok! Hogy az embernek egy cseppnyi nyugta nem lehet töletek!

Az udvaroncok kihömpölyögtek a kerengőből, az öregasszony pedig morgolódva vackolta le magát a szökőkút szélére. Bálint meg csak állt a lócán, mint akit odaszögeztek, és figyelte az öregasszonyt. Mert ez a morgolódó némben nem volt más, mint Pemfflinger Orsolya, Kata nagyanyja.

„Ha a vénasszony itt van, Katának is a közelben kell lennie valahol” – gondolta. A kerengőt karcsú oszlop-sorok övezték, a boltíveik árnyában bújt meg Bálint. Az izgalom előntötte egész testét, gyomra összesű-kült, remegett. Úgy érezte magát, mint gyermekkorá-ban, amikor császármadárra vadásztak az apjával az enyingi dombok között. Ha erre a madárra mentek a Les-hegyen, hálóval fogták meg, nem csapdával, mert Léka, a szakácsné szerint csak akkor lesz igazán puha a húsa, ha még elevenen nyomják a kopasztóvízbe, úgy, hogy verdes a szárnyával. Ott feküdt Bálint az apjával az aljafűben, és lesték az alkalmas pillanatot, hogy mi-kor vethetik ki a madárra a hálót. Akkor érzett utoljára hasonlót, akkor remegett így minden tagjában, akkor szorította hasonló fájdalom a gyomrát. Mert a budavári éjszakai portyákon, vagy akár Fejérvárt, Somogyvárt, amikor a lányokkal vagy az asszonyokkal volt dolga, soha nem érezte ezt a megfoghatatlan feszültséget. A vágyat igen, a testét előntő forróságot, a kábulatot az agyában, a megszakadó lélegzetet... Ezeket ismerte jól, szinte nem volt éjszaka, hogy át ne élte volna. Azt a fajta izgalmat azonban, amit Katára várva érzett, soha nem tapasztalta még leányra várva. De nem is kellett sokáig várnia. Mert az udvari zaj elhalkult, és egy selyemcipel-lő halk kopogása verte fel a díszudvar csendjét. Kata jött fehér ruhában karcsún, mint egy liliomszál. Hajában is fehér liliomok. Bálint, amennyire csak tudta, összehú-zta magát az oszlop árnyékában, még a lélegzetét is visz-szatartotta. De amikor elhaladt mellette a lány, hirtelen derékon kapta.

– Adj egy csókot, Katám!

A lány keze már lendült is, hogy pofon vágja a lesből

támadót. De ahogy a fiú arcába nézett, keze megállt, majd karja Bálint nyaka köré fonódott. A szíve hevesen dobogott, érezte az arcán a fiú ziháló leheletét, szemében látta a vágyat, és tudta, hogy Bálint is ugyanezt a forró tüzet látja most az ő tekintetében. De hirtelen elkapta az arcát a csókja elől.

– Ugyan miért járna kiednek csók? – kérdezte évvődve.

– Búcsúzóul – szólta Bálint, és még közelebb vonta magához a lányt.

– Miért adnék? Holnap úgyis itt eszi a fene kiedet már kora reggel. Persze csak ha fel tud kelni Tomori uram jó borától.

A fiú felnevetett, és kemény ágyékát erősen odanyomta a lány csípőjéhez.

– Ha te hívsz, Katám, akkor akár le sem fekszem! Vagy csak veled egy ágyba!

De Kata hirtelen kicsusszant az ölelésből.

– Bújjék kied más ágyába! Van Budavárán elég hely, ahol forró csókkal várják Török Bálintot!

– De nekem nem kell más csókja, csak a tied! Mégpedig azonnal!

– Az azonnal nem most lesz ám! Arra a csókra bizony várni kell!

Bálint a lány után kapott, hízelegve bújt hozzá. Kata megborzongott, ahogy megérezte nyakán a fiú ziháló lélegzetét. De melege is lett azonnal, forróság öntötte el az egész testét, amint Bálint ujjai végigfutottak a derekán, a hátán.

– De én nem tudok várni. Nem lehet... – zihálta a fiú, és Kata is úgy érezte, hogy egy percet sem bír tovább ebben a forró ölelésben. Belézuhan azonnal, beléhullik

Török Bálintba, és akkor nem lesz holnap, nem lesz reggel, nem lesz többé más, csak ők ketten.

„Nem lehet... Nem lehet” – ismételte magában Bálint után, majd kimondta hangosan is. De a hangja vágott, mint a frissen élezett kard, éles volt, mint a damaszkuszi tőr.

– Nem lehet? – kérdezte gúnyosan, és szembefordult Török Bálinttal. – Mind ezt mondják! A férfinép mind ilyen türelmetlen...

Bálint fekete szemében egy pillanatra szomorúság villant.

– Hogyne lennék türelmetlen... Ki tudja, mikor látlak legközelebb. Holnap reggel útra kelek...

– ...és meg sem áll a következő kocsmáig – vágott közbe Kata, de a fiú arca elkomorult.

– Bár úgy lenne, Katám. De messzebb megyek én a következő saroknál. Le egészen a déli végekig. Írtak Nándorfejérvárról, hogy mozgolódik a török. Ott a helyem...

Katában egy pillanatra megállt a levegő. De nem akarta elhinni, amit hallott, így inkább folytatta a csipkelődést.

– No, csak menjen is! Aki ilyen fiatalon megörökölte a bánságot, az vitézkedjék is emberesen! Csak azt nem tudom, hogy lesz meg ott Nándorfejérváron a tánc meg a mulatságok nélkül?

Bálint hirtelen felvetette fejét, úgy kacagott.

– Lesz ott tánc meg nemulass! Főleg a töröknek! De te, Katám, te... hiányozni fogsz. Olyan lesz ott nekem nélküled, mintha csak rabságban lennék. Édesítsd meg nekem ezt a keserű rabságot... Legyen legalább egy szép emlékem, amivel vigasztalódhatom a déli végeken...

Kata most döbrent rá arra, ami ellen eddig tudattalanul védekezett. Mert bizony Török Bálint nem hiába járt olyan gyakorta Pemfflinger Márk háza táján. Hiába volt okos lány Pemfflinger Kata, azok a fekete szemek úgy megigézték, hogy többé nem látott mást, mint Török Bálint délceg alakját, nem hallott mást, mint mély bűgású, kedves hangját. Eddig védekezett, nem akarta felfogni, nem akarta megérteni, amit a fiú mondott, de most már szembe kellett néznie a valósággal. „Hát elmegy... Tényleg elmegy... Itthagya Budát, és lehet, hogy sohasem látom többet.”

Kata bénultan állt. Mozdulni sem tudott. Percekig némán hagyta, hogy csókolgassa fiú. Nem védekezett. És Bálint végigcsókolta a nyakát, az arcát. A szájával érintette a homlokát, keze a hajába túrt. A fehér liliumok is megadták magukat, ernyedten hullottak le a földre.

– Hát tényleg elmegy? – kérdezte, és a két tenyere közé fogta Bálint szépen ívelt arcát.

– De el ám... – válaszolta fiú, és olyan erősen magához szorította Kata csípőjét, hogy szinte fáj. Más lányt azonnal előntötte volna a vág, megérezve ölen Bálint ágaskodó férfiszervét, Kata azonban nem veszítette el az eszét. Szinte kétségbeesetten kérdezte:

– És mikor jön vissza?

– Annak a napját csak a Jóisten tudja, meg Szűz Mária az égben.

Kata válla megremegett, szemét hirtelen ellepte a könny. Bálint tudta, hogy most megkaphatja a lányt. Közel hajolt, hogy megcsókolja, de abban a pillanatban eget verő bőrdülés hallatszott a szökőkút felől.

– Kata! Hol vagy, Kata? Jer ide!

Bálint még fel sem ocsúdott, a lány már el is rebbent tőle, és futott a díszkút peremén ülő vénasszonyhoz, aki akkor is folytatta a kárálást, amikor meglátta az onokáját.

– Merre bujkáltál? Hát hiába tartalak?

– Dehogyan hiába! Segítségnek!

– Segítségnek... – zsörtölődött Pemfflinger Orsolya.

– Hát milyen segítség az ilyen? Nem törődsz te se másval, csak a mulatsággal. Túl sok a multság itt mostanában. Bele is fáradtam. Segíts lehúzni ezt a fenemód puccos cipőt.

Kata nekiesett a lábbelinek, miközben az öregasszony folytatta a kárálást.

– Nem való már az én vén csontomnak ez az úri multság. Vadászatok meg táncok... Farsangolás. Eh... Fáradt vagyok én már ehhez.

Az egyik cipőt végre lesikerítette Kata, de a másikba beledagadt a nagyanyja lába. Húzta, rángatta, de nem járhatott végére a dolognak, mert az öregasszony már adta is ki a következő parancsot.

– Aztán meg hozzá! nekem lábvizet! De zsályát is tegyél bele! Meg kamillát vagy egy marékka!

Ennyi kellett csak Katának. Már szaladt is. Bálint persze lesben állt, de hiába, nem tudta elkapni a lányt, kicsúszott a markából. Már vetette volna magát utána, ám hirtelen egy finom kar fonódott a nyaka köré.

– Engem már észre sem veszel? – suttogetta a fülébe Drágfy Dorottyá. A fiatalasszony hangjára Bálintot jóleső borzongás járta át. Mert ugyan az ország első emberei között tartották számon Drágfy uramat, de az ágyban közel sem vitézkedett úgy, mint a bárói ligákban

vagy a kancellárián. Az ország súlyos, nagy gondjai is nyomták a vállát, nem csoda hát, ha úgy elpilledt estére, hogy világát sem tudta. Főleg, ha segített neki egy-két kupa jó bántási bor, amit Doriska nyújtott át neki, az ölében ülve. De a fiatalasszony csak addig ficáncolt hit-es ura ölében, amíg azt el nem nyomta az álom. Aztán már szaladt is, hogy ajtót nyisson Török Bálintnak, akit jóval acélosabb fegyverrel áldott meg a Teremtő. Doriska most sem vágyott másra, mint kezébe venni azt a jól kipróbált fegyvert, és eljátszani vele hajnalig.

– Az én uramba a déli harangszó se ver életet – si-mogatta végig Bálint legérzékenyebb tagját –, de úgy látom, benned nem hervadozik a férfikedv. Siess utánam, és nem bánod meg! Tudod, hol keress... – súgta Doriska, és már futott is tovább a Zsigmond udvar felé. Bálint tudta, alig fertályóra, és ott várja az ifiasszony a selyemvánkusok között.

Csak egy pillanatig habozott, majd utánavetette magát.

„Jobb a biztos konc, mint a bizonytalan préda” – gondolta magában, és hangosan felnevetett, tudván, hogy nem kell sok időt várnia, biztos konc lesz Pemfflinger Kata is.